

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๗.๕/ว ๒๖๓๕๓

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง การปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๕/ว ๒๕๑๖๐ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

๒. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๕/ว ๑๙๕๕๓ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการปฏิบัติงาน

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กรมการปกครอง ได้ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า และให้จังหวัดประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในพื้นที่ยื่นคำร้องขอต่ออายุใบอนุญาต ประจำปี ๒๕๖๒ นั้น

เนื่องจากใบอนุญาตให้ขายทอดตลาดและค้ำของเก่า ประจำปี ๒๕๖๒ จะสิ้นอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องยื่นคำร้องขอต่ออายุใบอนุญาตให้ขายทอดตลาดและค้ำของเก่า ประจำปี ๒๕๖๓ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุเก้าสิบวัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในพื้นที่ยื่นคำร้องขอต่ออายุใบอนุญาต ประจำปี ๒๕๖๓ ได้ตั้งแต่ห้วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และให้ผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่าที่ยังมิได้รับใบอนุญาตดำเนินการยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย และให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ กรมการปกครองได้จัดทำสรุปแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช ๒๕๗๔ เพื่อให้จังหวัด/อำเภอ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาออกใบอนุญาต และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

๒. กำชับให้นายตรวจออกตรวจตราควบคุมดูแลผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในพื้นที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้ตรวจใบอนุญาต สมุดบัญชี และทรัพย์สินของในร้านค้าอย่างสม่ำเสมอ หากพบการกระทำความผิดให้ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์ชัย แต่งฮ่อ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ

ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย ๒

โทร./โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๔๔

**แนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาด
และค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๕๗๔**

๑. ขออนุญาตขายทอดตลาดและค้าของเก่า (ขอใหม่)

๑.๑ การรับคำร้องขอใบอนุญาตให้ขายทอดตลาดและค้าของเก่า ให้พิจารณาเอกสารหลักฐานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. ๒๕๓๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ ข้อ ๗ โดยเคร่งครัด และพึงดำเนินการตามระยะเวลาในคู่มือสำหรับประชาชน รายละเอียดตามเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ <https://www.info.go.th/#/th/search///>

๑.๒ กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต ให้ทำการสอบสวนผู้ทำการแทนนิติบุคคลซึ่งผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นกรรมการในนิติบุคคล เป็นผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลดังกล่าวหรือไม่พร้อมตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลประกอบ และส่งตรวจสอบประวัติและคุณสมบัติตามมาตรา ๖

๑.๓ การตรวจคุณสมบัติตามมาตรา ๖ (๓) ให้ส่งพิมพ์หนังสือนำส่งพิมพ์ลายนิ้วมือในระบบ e-DOPA License เพื่อส่งตรวจสอบคุณสมบัติ โดยไม่ต้องรอผลการตรวจ หากเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ให้เสนอให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาได้ ในกรณีผู้ขออนุญาตมีคุณสมบัติต้องห้ามให้งดออกใบอนุญาต แต่ได้ออกใบอนุญาตแล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตตาม มาตรา ๙ และให้ดำเนินคดีกับผู้ขออนุญาตฐานแจ้งความเท็จแก่พนักงานตาม มาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๑.๔ ให้ดำเนินการตรวจอาคารสถานที่ตั้ง ตลอดจนสถานที่เก็บทรัพย์สินว่าเหมาะสมหรือไม่ ก่อนพิจารณาออกใบอนุญาต พร้อมกับทำแผนที่สังเขปแสดงสถานที่ตั้ง โดยส่งพิมพ์แบบตรวจสถานประกอบกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในระบบ e-DOPA License

๑.๕ การออกใบเสร็จรับเงิน ให้เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จรับเงินก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการได้มาติดต่อขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมแล้วเท่านั้น และให้นำส่งเงินค่าธรรมเนียมพร้อมกับใบเสร็จรับเงิน (สำเนา) ให้เสมียนตราอำเภอทุกวัน และให้พิมพ์สรุปการจัดเก็บค่าธรรมเนียมไว้เป็นหลักฐานในการนำส่งเงิน

๒. ขอต้ออายุใบอนุญาตขายทอดตลาดและค้าของเก่า

๒.๑ การขอต้ออายุใบอนุญาต สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ห้วงเดือนตุลาคม – ธันวาคมของปีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

กรณีผู้ประกอบการยื่นคำขอต้ออายุใบอนุญาตหลัง ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ให้อำเภอโดยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๒ ทวิ จึงจะสามารถออกคำร้องขอต้อใบอนุญาตได้ โดยสามารถส่งพิมพ์บันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญา (คบ.๕) คำให้การผู้กล่าวหา บันทึกคำให้การผู้ต้องหา และใบเสร็จรับเงิน (คบ.๑๙) ได้จากระบบ e-DOPA License

๒.๒ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตขาดต้ออายุใบอนุญาตในปีถัดไป หากไม่ยื่นคำขอภายใน ๓๑ ธันวาคม ของปีถัดจากปีที่ระบุไว้ในใบอนุญาต สิทธิในการขอต้ออายุใบอนุญาตย่อมหมดสิ้นไป เพราะใบอนุญาตที่จะใช้อ้างเพื่อขอต้อได้สิ้นอายุแล้ว (ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๕๓๑ เรื่อง การดำเนินคดีกับผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่มีใบอนุญาตหรือใบอนุญาตขาดต้ออายุ ตามมาตรา ๑๒) กรณีดังกล่าวหากผู้ประกอบการประสงค์จะประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า ให้ยื่นคำขออนุญาตเป็นกรณีขอใหม่ ตัวอย่างเช่น ใบอนุญาตสิ้นอายุปี ๒๕๖๑ แล้วผู้ประกอบการไม่มายื่นคำขอต้ออายุใบอนุญาตภายใน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ หากในปี ๒๕๖๓ ผู้ประกอบการประสงค์ดำเนินกิจการและขอต้ออายุใบอนุญาตต้องดำเนินการยื่นคำขอใบอนุญาตใหม่เท่านั้น

๒.๓ การตรวจคุณสมบัติตามมาตรา ๖ (๓) ให้ดำเนินการตามข้อ ๑.๓ ซึ่งการขอต้อใบอนุญาตนี้ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตอาจไม่อนุญาตให้ต้ออายุใบอนุญาตก็ได้ในกรณีที่ไม่เหมาะสม เช่น วางทรัพย์สินรुकล้าที่สาธารณะหรือสถานที่เก็บทรัพย์สินเป็นที่น่ารังเกียจหรือก่อความรำคาญแก่ประชาชนทั่วไป

๒.๔ กรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะย้ายสถานที่ประกอบอาชีพหรือเปลี่ยนแปลงผู้แทนของนิติบุคคล ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอย้ายสถานที่ประกอบอาชีพหรือเปลี่ยนแปลงผู้แทนของนิติบุคคลในระบบ e-DOPA License ก่อน และเมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาอนุญาตแล้ว ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อไปได้

๓. ย้ายสถานที่ประกอบอาชีพจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขออนุญาตย้ายสถานที่ประกอบอาชีพล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน และให้นายตรวจตรวจอาคารสถานที่ที่ตั้งตลอดจนสถานที่เก็บทรัพย์สินว่าเหมาะสมหรือไม่ กับทำแผนที่สังเขปแสดงสถานที่ตั้ง แล้วรายงานเสนอความเห็นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสั่งการหากได้รับอนุญาตให้แก้ไขรายการใบอนุญาตด้วยหมึกแดงและให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามกำกับ

๔. ใบแทนใบอนุญาต

กรณีที่ใบอนุญาตหายหรือสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอใบรับใบแทนภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหาย ให้อำเภอทำคำร้องและเสนอเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และให้เขียนด้วยหมึกแดงตอนบนใบแทนใบอนุญาตนั้นว่า “ใบแทน”

๕. การเลิกประกอบกิจการ

ผู้รับใบอนุญาตขายทอดตลาดและค้ำของเก่าประสงค์ที่จะเลิกประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่าให้แจ้งการเลิกก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมทั้งนำใบอนุญาตเดิมส่งคืน และให้อำเภอเสนอเรื่องต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและจำหน่ายในระบบ

๖. การเปลี่ยนแปลงผู้แทนนิติบุคคล

๖.๑ ใบอนุญาตเมื่อเจ้าพนักงานออกให้แก่ผู้ใดแล้วถือว่าใบอนุญาตเฉพาะตัว จะโอนให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ นอกจากกรณีนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์ขอเปลี่ยนผู้แทนของนิติบุคคล (เปลี่ยนตัวกรรมการ) ให้ตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา ๖ (๓) หากไม่มีลักษณะต้องห้ามให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาตามที่เห็นสมควร

๖.๒ การโอนกิจการถือว่าการขออนุญาตใหม่ จะต้องดำเนินการแจ้งเลิกกิจการใบอนุญาตเดิม และดำเนินการขอใบอนุญาตใหม่ เช่นในกรณีที่ใบอนุญาตประเภทบุคคลธรรมดาจะขอเปลี่ยนเป็นประเภทนิติบุคคล

๗. การตรวจสอบสถานประกอบการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า

๗.๑ นายตรวจ (ปลัดจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอ) มีหน้าที่ตรวจตราควบคุมดูแลผู้ขายทอดตลาดและผู้ค้ำของเก่าที่มีอยู่ในท้องที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด หากปรากฏว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองดำเนินคดีหรือเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๒ ฯลฯ

๗.๒ การตรวจสอบสมุดบัญชีและทรัพย์สินของการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า นายตรวจต้องตรวจเป็นประจำอยู่เสมอ และให้บันทึกผลการตรวจพร้อมลงนามในสมุดบัญชีไว้เป็นหลักฐาน กรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินของได้มาโดยการทุจริตให้รับรายงานตามลำดับชั้นจนถึงเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ สมุดบัญชีทรัพย์สินของผู้รับใบอนุญาต ต้องจัดทำตามแบบทำเย็บกระหวัดมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พ.ศ. ๒๕๓๓ และต้องนำไปให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามและประทับตราประจำตำแหน่งในหน้าแรกของสมุดทุกเล่ม ทั้งนี้ ก่อนออกใบอนุญาตอาจให้ผู้ประกอบการจัดทำสมุดบัญชีทรัพย์สินให้เรียบร้อยพร้อมยื่นคำขอในคราวเดียวกันก็ได้

๘. การเพิกถอนใบอนุญาต

๘.๑ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตให้ขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า ได้ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) ขาดคุณสมบัติโดยมีอายุไม่ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (นับถึงวันยื่นคำร้องขออนุญาต)
- (๒) ไม่มีความรู้หนังสือไทยโดยอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
- (๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตามความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตัว ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดฐานลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอกทรัพย์ และรับของโจร
- (๔) ต้องคำพิพากษาในฐานทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ ถึงสองครั้งในปีเดียวกัน เช่น ถ้าในปีเดียวกัน ถูกศาลพิพากษาลงโทษปรับสองครั้ง หรือปรับหนึ่งครั้งและจำคุกหนึ่งครั้งหรือจำคุกทั้งสองครั้ง โดยคำพิพากษานั้นต้องถึงที่สุดด้วยถือว่าเข้าตามเงื่อนไขของกฎหมายแล้ว แต่ถ้าเป็นการถูกลงโทษเปรียบเทียบปรับโดยพนักงานสอบสวนสองครั้งในปีเดียวกันถือว่าไม่เข้าเงื่อนไขตามกฎหมายนี้

๘.๒ วิธีการเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๙ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาพยานหลักฐานให้ชัดเจนก่อนสรุปเรื่องและเสนอความเห็นไปยังเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต แต่ทั้งนี้ การเพิกถอนใบอนุญาต เป็นคำสั่งทางปกครองที่อาจกระทบถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต ดังนั้น เจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะต้องนำความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาพิจารณาใช้ กล่าวคือ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่จะถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนยืนยันก่อน หรือจะใช้ข้อยกเว้นในมาตรา ๓๐ วรรคสองก็ได้ เช่น มาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) เมื่อข้อเท็จจริงนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ได้รับใบอนุญาตได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลงตัวอย่างเช่น บันทึกปากคำไว้ว่าไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีใดๆ มาก่อนเลยต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลผู้นั้นเคยต้องโทษจำคุกในคดีลักทรัพย์ เช่นนี้ให้สั่งเพิกถอนได้เลย หรือจะใช้ตามมาตรา ๓๐ วรรคสามก็ได้ ถ้าเห็นว่าหากรอให้มีการโต้แย้งและแสดงหลักฐานเพิ่มเติมในระหว่างนั้นอาจจะไปทำมาค้าขายหลอกลวงประชาชนให้เสียหายมากยิ่งขึ้น จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเลยก็ได้ หากคู่กรณีไม่พอใจก็มีสิทธิที่จะไปฟ้องต่อศาลปกครองต่อไป เมื่อเจ้าพนักงานได้สั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ทำหนังสือแจ้งเจ้าตัวได้รับทราบพร้อมแจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองให้ทราบด้วย และให้บันทึกการเพิกถอนใบอนุญาตในทะเบียนคุมและแจ้งให้นายตรวจผู้รับผิดชอบประจำเขตทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบและติดตาม

๙. ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียกเอกสารหลักฐาน

๙.๑ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ข้อ ๑๗ ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือ ใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ผู้นั้น เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าว ประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือ จดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง

๙.๒ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๒๘๗๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การเรียกหลักฐานเอกสารประกอบการขอรับบริการจากภาครัฐ

๙.๓ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

แนวทางการรับคำขอตามมาตรา ๘ เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

☞ กรณีคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม้อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติม และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในวันนั้น

☞ กรณีเอกสารครบถ้วนหรือแก้ไขแล้ว จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นใดอีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาท เลินเล่อหรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม้อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เหมาะสม และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

๑๐. ทारीเอกสารหลักฐานสถานที่ทำการค้า

กรณีเอกสารหลักฐานหนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ทำการค้า หรือหลักฐานการเป็นเจ้าของสถานที่ทำการค้าหรือสัญญาเช่า ตาม ข้อ ๗ (๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขยายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. ๒๕๓๓ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ หมายความว่าอย่างไร สามารถใช้ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านชั่วคราว ยื่นประกอบการขออนุญาตได้หรือไม่ ?

เอกสารหลักฐานที่จะใช้ประกอบการขออนุญาตต้องเป็นเอกสารสิทธิ์แสดงการครอบครองที่ดิน โดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น โฉนดที่ดิน (น.ส.๔) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ใบจอง (น.ส.๒) หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) เป็นต้น หากสถานที่ทำการค้าของผู้ขออนุญาตตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ดังกล่าวก็สามารถใช้เป็นหลักฐานขอใบอนุญาตให้ค้าของเก่าได้ แต่ทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านชั่วคราว ยังไม่ใช่เอกสารสิทธิ์ที่จะแสดงการเป็นเจ้าของสถานที่ จึงใช้เป็นเอกสารประกอบการขออนุญาตไม่ได้ (หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๕/ว ๖๑๔๔ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘)

๑๑. การเปิดเผยใบอนุญาตให้ค้าของเก่า

กรณีมีหน่วยงานเอกชนขอข้อมูลใบอนุญาตให้ค้าของเก่า โดยใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสามารถให้ข้อมูลได้บ้าง ?

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการโดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้วินิจฉัยตามหนังสือคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ที่ นร ๐๑๐๘/๓๗๗๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ไว้ว่า ใบอนุญาตให้ค้าของเก่าตามพระราชบัญญัติควบคุมการขยายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ กฎหมายได้กำหนดให้แสดงใบอนุญาตไว้ ณ ที่ทำการค้า ตามมาตรา ๘ (ก) หน่วยงานสามารถเปิดเผยใบอนุญาตและข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในใบอนุญาตได้ แม้จะมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วยก็ตาม

ส่วนกรณีการเปิดเผยข้อมูลใบอนุญาตให้ขยายทอดตลาด ให้พิจารณาในรายละเอียดของใบอนุญาตเป็นกรณีๆ ไป ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากใบอนุญาตดังกล่าวอาจมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นๆ ที่อาจกระทบความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้รับใบอนุญาตรวมอยู่ด้วย

๑๒. แนวทางการดำเนินคดีตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒ ทวิ

เมื่อไรถึงจะดำเนินคดีกับผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าซื้อขายประกอบกิจการโดยไม่มีใบอนุญาต (มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง) และเมื่อไรจะดำเนินคดีกับผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าในซื้อขายประกอบกิจการโดยใบอนุญาตขาดต่ออายุ (มาตรา ๑๒ ทวิ)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๘) ได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกเรื่อง การดำเนินคดีกับผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่มีใบอนุญาตหรือใบอนุญาตขาดต่ออายุ (มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔) ดังนี้

๑. ในระหว่างช่วงปีถัดจากปีที่ใบอนุญาตหมดอายุลงนั้น ผู้รับใบอนุญาตน่าจะมีความผิดฐานทำการค้าของเก่า โดยใบอนุญาตขาดต่ออายุตามมาตรา ๑๒ ทวิ ซึ่งกำหนดโทษเบากว่าโทษตามความผิดของมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง เป็นอันมาก ทั้งนี้ โดยมีต้องคำนึงถึงว่าผู้รับใบอนุญาตที่ใบอนุญาตหมดอายุลงแล้วนั้น จะได้ขอต่อและได้รับใบอนุญาตใหม่แล้วในระหว่างช่วงปีนั้นหรือไม่ก็ตาม เพราะความผิดได้เกิดขึ้นแล้วตั้งแต่วันถัดจากวันที่ใบอนุญาตนั้นหมดอายุลง คือ วันที่ ๑ มกราคมของปีถัดมา แต่ทั้งนี้ผู้รับใบอนุญาตอาจจะมี ความผิดฐานประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ก็ได้ ถ้าปรากฏแน่ชัดว่า ผู้รับใบอนุญาตมีเจตนาจะประกอบอาชีพค้าของเก่าต่อไปโดยไม่มีใบอนุญาต เจตนาดังกล่าวอาจเห็นได้จาก พฤติการณ์ของผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวเอง เช่น ได้รับคำเตือนให้ไปต่ออายุใบอนุญาตและเวลาได้ล่วงเลยไปพอสมควรแล้ว แต่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉย หรือหลังจากผู้รับใบอนุญาตถูกลงโทษปรับโดยใบอนุญาตขาดต่ออายุแล้ว ยังคงประกอบอาชีพค้าของเก่าต่อไปอีก ย่อมเห็นได้ชัดแจ้งว่าผู้รับใบอนุญาตมีเจตนาจะประกอบอาชีพค้าของเก่าต่อไปโดยไม่มีใบอนุญาต จึงต้องมีความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง

๒. เมื่อช่วงปีถัดจากปีที่ใบอนุญาตหมดอายุลงผ่านพ้นไปแล้ว (ใบอนุญาตหมดอายุเกิน ๑ ปี) หากผู้รับใบอนุญาตยังคงประกอบอาชีพตามเดิม ย่อมมีความผิดฐานประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่มีใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง

๓. ในการประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่มีใบอนุญาตหรือใบอนุญาตขาดต่ออายุ ย่อมเป็น ความผิดต่อเนื่องอยู่ตลอดไปตราบเท่าที่มีการฝ่าฝืนอยู่ ดังนั้น เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีในความผิดใด ความผิดหนึ่ง ย่อมถือได้ว่าการกระทำผิดดังกล่าวได้ถูกลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว แต่หากภายหลัง จากนั้นผู้กระทำความผิดยังคงประกอบอาชีพค้าของเก่าต่อไปอีก พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมดำเนินคดีได้อีก มีต้อง คำนึงถึงวันหรือเดือนของการกระทำผิด แม้จะเป็นวันเดียวกันก็ตาม

๑๓. คำวินิจฉัยศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง

คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๖๑๔/๒๕๐๙ วินิจฉัยไว้ว่า พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๔ บัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดประกอบอาชีพการค้าของเก่า ฯลฯ โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต แต่ตามมาตรา ๘ บัญญัติให้ผู้ค้าของเก่าต้องแสดงนามของตนและคำว่าผู้ค้าของเก่า ไว้ ณ ที่ทำการค้าของตนพร้อมทั้งใบอนุญาตในที่อันเห็นได้ชัดแจ้ง มีสมุดบัญชีสำหรับการค้าของตน และจดรายการข้อสำคัญทั้งปวงแห่งการค้าลงไว้ทุกราย สมุดบัญชีตามที่กล่าว ต้องทำตามแบบ ทำเลขนลำดับเป็นเครื่องหมายปิดไว้ที่ซองให้ตรงกับเลขลำดับในสมุดบัญชีเพื่อสะดวกในการสำรวจ ดังนี้ แสดงว่ากฎหมายมุ่งประสงค์ควบคุมการค้าของเก่าอันมีที่ทำการค้ามิได้มุ่งหมายถึงหาบเร่ซื้อของเก่าไปขายแก่ร้านค้าดังที่จำเลยในคดีนี้กระทำ

สรร.๒ สน.สก.

โทร. ๐๒-๓๕๖-๙๕๔๔